

THEOREMATA.

G diuersa unde ponentes materiam coeli, & istorum inferiorum esse dierarum rationum, habent dicere q[uod] tales materiae seip[s]is intrinsecus distinguuntur, licet dieras suas formarum sit causa dieras eorum in genere causae finalis: sic enim sunt materiae dieras, quia sunt ordinatae ad dieras formas, materia enim est propter formam, non autem forma propter materiam, ut scribit Aristoteles in Physicis, commen. 1.

Accidentia sunt entia, eo quia taliter entia.

Prop. 1.
ADDITIONE,
Vide Bee,
iij. postmodum
Aristotelei
ex. ubi h[ab]et
q[uod]a
ritas, & qua
ritas, & p[ro]p
rietas ue
re sunt, sed
cor[re]ctio[n]e
potius sunt
variabilis
Contra lo
rem & fe
quaces.

P R O P O S I T I O Philosophi eff. in. 7. Metaphysic[us], commen. 2. satis famosa & allegata, non intelligitur, quid accidentia sint formatae entia ratione habitudinis ad substantiam, ita q[uod] inherantur sit de quiditate accidentis, ut quidam affuerint. & Ioan. de Landuno, & sequaces eius sustinent hoc de intentione Aristoteles. Aver. quid quidem stare non potest: subiectum enim & habitudo ad subiectum non est forma, neque quiditas accidentis, attributio enim accidentium ad substantiam est in genere causa materialis non formalis, glossa est expressa Averrois quarto Meta. in commen. 2. ubi istam propositionem septimi expresse declarat nam Aristoteles ibi in tex. dixerat quid ens dicitur de entibus, sicut fanum de fanis, ubi commen. ad literam haec uerba subnequit. similiter hoc non menens, sicut dicitur multus modis, tamen in omnibus dicitur ens, quia attribuitur primo enti, scilicet substantiae, & ista attributio in uno quoque eorum sunt dieras, praedicta enim attribuuntur substantia, non quia est agens, aut finis eorum, sed quia constitutur per illam, & subiectum est eorum: & uniuersaliter non dicuntur entia nisi quia sunt dispositiones entis, & multi homines negant ea esse, albedo enim non est, sed album. haec Commentator formaliter, ubi patet quod ipse interpretatur propositionem propositum septimi in tex. secundo, & rememorat dubitationem antiquorum introduciam in tex. tertio ibidem. ubi Aristoteles inquirit, unde & dubitatur aliquis utrum uadere, & sanare, & federe estens, non ens & sic intelligitur dictum Commen. in commen. secundo septimi, in principio commen. ubi inquit q[uod] Aristoteles intendit declarare quod hoc nomen ens principaliter, & simpliciter significat praedictum substantiae secundario, & determinate, scilicet relatione ad substantiam alia praedicamenta accidentium, que non dicuntur esse, nisi quia accidunt enti quod est ens per se, scilicet substantiae: hoc enim si nobis fas est interpretari Averroem per Averroem, ueritatem non habet nisi in genere causa materialis. Huic etiam tententia aſſipulatur authoritas Aristoteles in. 9. Prima philosophie, tex. commen. i. ubi rememorans quod dixerat in. 7. & in. 8. inquit: De primo quidem igitur ente, & ad quod alia categorie entis referuntur dictum est, uidelicet de substantia. Nam secundum substantiam rationem alia dicuntur entia quantitas, qualitas, & alia in dicta omnia namque habebunt rationem substantiae, ut diximus in primis sermonibus ubi Aristoteles, seipsum declarat quomodo accidentia dicuntur entia ratione substantiae, quia uidelicet diffiniuntur per substantiam, & rationem substantiae recipiunt. Manifestum est autem ex his quae docuit in. 7. Prima philosophie, q[uod] substantia in ratione accidentis non cadit tanquam forma, sed tanquam subiectum & materia, cadit enim ut additum, & licet dicatur in eodem septimo, tex. com. 35. q[uod] partes divisionis sunt formae, intelligitur de partibus, que sunt de quiditate, sicut est genus & differentia. * {Amplius Alex. in principio libri Priorum dicit q[uod] modus abstrahendi Mathematicum in aliquibus deseruit naturali, puta de forma, que est separabilis a materia secundum rationem. 2. Physic[us]. Et sicut est de accidentibus, que tamen licet fini in subiecto secundum esse, sunt separabilis a subiecto secundum rationem: quod non est utrum si inherantur est de quiditate accidentis.} Amplius rationibus illud probari potest: non magis est de quiditate accidentis habitudo eius ad substantiam, quam sit habitudo primae materiae ad formam, aut habitudo formae materialis ad materiam: sed

ADDITIONE.

* {Amplius Alex. in principio libri Priorum dicit q[uod] modus abstrahendi Mathematicum in aliquibus deseruit naturali, puta de forma, que est separabilis a materia secundum rationem. 2. Physic[us]. Et sicut est de accidentibus, que tamen licet fini in subiecto secundum esse, sunt separabilis a subiecto secundum rationem: quod non est utrum si inherantur est de quiditate accidentis.} Amplius rationibus illud probari potest: non magis est de quiditate accidentis habitudo eius ad substantiam, quam sit habitudo primae materiae ad formam, aut habitudo formae materialis ad materiam: sed

habitudo primae materiae non est de prima notione materiali, sicut pulchre declarauit lucidissimus Themistius, in primo Physice, auctoritate in dignissime de potentia, & priuatione materiae, & etiam Cōmē, primo Physic[us] in commen. 70. & in libro de Substantia orbis, & in sua media expositio super libro Physicorum, ubi uult potentiam esse sicut proprietatem quandam materiae, & q[uod] nō sit uera difference eius, & quād oquidem materia est ens absolute, & potentia est ens ad alterum: & idem est iudicium de habitu[m] formae materialis ad materiam propter eandem causam. Et confirmatur similitudo: quia forma educta de potentia materiae dicuntur constituta in esse per subiectum, sicut accidentia dicuntur constituta in esse per subiectum: nam & bene essentialis dependens depedit forma materialis a materia, sicut accidentia a subiecto. * {Vnde Aristoteles in prædictione substantia inuestigat propria substantia, afferit q[uod] non esse in subiecto est cōmūne omni substantia, sic: sicut non esse in subiecto est proprietas substantiae, sic esse in subiecto est proprietas accidentis, quia diuersum entium diuersas sunt proprietas.} Amplius Com. primo Meta. com. 3. mixtio intentionis uniuersalis substantialis, cum suis particularibus est fortior mixtione accidentium, cum suis subiectis. Amplius Avice[n] in secundo sua Metaphysic[us] expresse testatur q[uod] inherente non constituit accidentem, quemadmodum non inharetur, nec posse inharetur non constituit substantiam. Amplius Aristoteles in. 5. Metaphysic[us]. com. 1. ubi prius diuersiter ens, in ens per se, & in ens per accidens: diuidit ens per se in decem prædicamenta. * {Et subdit Com. ibidem. com. 14. quod hoc nomen ens, quod significat essentiam rei est aliud ab ente quod significat caruum, & video expostores diuersantur in quaſto, scilicet dicere aliud est in. 2. Topi, utrum colloetur in questionibus generis, nel questionibus accidentis: qui enim intelligit de ente, id quod est cōmūne decem prædicamentis, dicit q[uod] collocatur in questionibus generis, & qui intelligit de ente, id quod dicitur esse uero, dicit q[uod] collocatur in questionibus de accidente, & primo Physic[us] in. 27. inquit q[uod] dicere aliud esse non est prædicatio per accidens, sicut prædicatio albedinis.} Et candem diuisiōnem repetit in. 6. Prima philosophia, tex. com. 4. ubi Com. in com. exprefſe testatur q[uod] ens essentialiter est, quod diuiditur in decem prædicamenta. & ita etiam dicit in. 5. Meta. & postquam Aristoteles diuidit modos entis per accidens, incepit declarare secundum quot modos dicitur ens essentialiter, ubi exprefſe colligitur & accidentia formaliter per rationem program includunt ens & rationem entis. * {Amplius Aristoteles primo Physic[us] contra Parmenideum, tex. com. 5. ostendens rationem eius esse malam de materia, ut exponit Com. inquit q[uod] uteatur ente multipliciter dicto, ac si esset simpliciter dictum, unde propositione ista est falsa, quicquid est præter ens est nō ens: si ens enim significat substantiam, aut quantitatem tantum, ut inquit Cōmē, non sequitur q[uod] quicquid est præter ens, quod est substantia, aut quantitas, sit non ens, ubi colligitur ens formaliter dicit de omnibus decem prædicamentis.} Amplius Aristoteles 2. Meta. tex. 19. ubi mouet illa questione: utrum principia decem prædicamentorum sint eadem vel diuersa, tandem per logum pro celum deciditur q[uod] sunt easdem proportione, & q[uod] principia proxima decem prædicta mentorum sunt diuersa, licet remota sint eadem, ut patet Tex. com. 20. 21. & 22. u[er]o q[uod] ad. 26. & Com. in Cōmē. 19. ubi Aristoteles facit illam rationem, q[uod] si substantia est elementum omnium, omnia reliqua prædicamenta essent substantiae, & si prædicamentum omnium esset relatio, omnia prædicamenta essent relationes, quia omne cuius elementum est substantia, ipsum est substantia, & si relatio omnia essent relationes, Comen. ibi in calce cōmentarii inquit, continget ut in aliqua hora disolueretur substantia in relationem, aut relatio in substantiam, & subdit, & hoc cōtingit in genere, quod est materia, non in eo quod est forma. Nam confunditudo